

Bij-Zaken

37e Jaargang - Nummer 2 - Zomer 2022

Inhoud:

2. **Verslag van uw voorzitter**
3. **Uitslag onderzoek EIS**
5. **Honing-cowboys & Mc-Donaldbijen**
6. **Vogelweetje**
7. **Leden stellen zich voor**
12. **Beemster bijenmarkt**
13. **Bijeenkomsten 1ste zondag v.d.m.**
14. **Open Tuin- en Imkerijdag**
15. **Concept verslag ALV**
17. **een positieve ervaring**
18. **Zwermlokkasten**
18. **Kijk-, lees- en luistertips**
19. **In mijn tuin: een favoriete plant**
20. **Estafettestokje**
21. **Imkertips**
21. **Ooievaarsnest**
22. **Feiten over darren**
24. **Honingkoekjes**
25. **Bijsluiter (column Trudy Franc)**
27. **Colofon**

Boeddha

Opeens zit hij daar: Boeddha. Naast mijn tuiningang, dus eigenlijk net niet in mijn tuin, maar in het algemene deel. Ik was blij verrast. Ik vind het een mooi beeldje en ben er al een beetje aan gehecht. Dank aan de gulle gever. Ik hoop dat hij mag blijven.

Aleid van Wifferen. (NP 15)

Verslag van uw voorzitter

- Op zondag 13 maart hielden wij onze **ALV**, die bezocht werd door zeventien imkers. Het verslag van deze bijeenkomst vindt u elders in dit nummer.
- Op zaterdag 7 mei waren velen van ons aanwezig op de gezellige **Beemster Bijenmarkt**. Marianna de Leeuw en Jan Wierenga, met hulp van Ab Holkamp en Maarten Hoeve, stonden er met een AVBB-kraam.

• Zondag 8 mei hadden wij onze uitgestelde en goed bezochte **nieuwjaarsborrel**. Fijn dat het weer kon! Eline Pellinkhof kreeg een mooie bos bloemen als dank voor haar inzet voor de organisatie van de nieuwjaarsborrel en haar belangrijke werk voor Bij-Zaken. Aleid van Wifferen en Marja van der Veld kregen een bos bloemen als dank voor hun inzet bij de organisatie van de AVBB'er van het jaar. Een taak die wordt overgenomen door Frank Holleman. Op deze nieuwjaarsborrel kon gestemd worden voor de AVBB'er van 2022. De uitslag wordt bekend gemaakt op de open imkerijdag/SBA tuindag op zaterdag 9 juli.

- **De Soos** is weer voorzichtig opgestart. Op zondag 3 april werd met een aantal imkers de les-tuin ingezaaid. De soos van 8 mei werd gebruikt voor de nieuwjaarsborrel en op zondag 5 juni komt er een workshop plant als medicijn. In juli hebben wij de open dag.
- **De landelijke open imkerijdagen** zijn dit jaar op 9 en 10 juli. Op ons bijenpark doen wij daar op zaterdag 9 juli aan mee. Ook dit keer weer samen met de SBA die dan haar open tuindag organiseert.
- **Het aantal imkers** in de stad staat ter discussie. De Partij voor de Dieren stelde daar vragen over in de Amsterdamse gemeenteraad. Elders in dit nummer leest u daar meer over.
- Inmiddels zitten wij volop in het **voorjaar** en zien wij onze volken flink in gewicht toenemen. De eerste imkers hebben al honing geslingerd in de opgeknapte slingerkeuken op het bijenpark.

Ik wil besluiten met het bijenweetje

Sommige mensen denken dat er maar één soort bij bestaat. Een beest met gele en zwarte strepen dat in een korf woont en honing uit bloemen haalt. Hij wordt verzorgd door oude mannen met een pijp en een raar pak aan. De waarheid is een beetje anders. In Nederland komen meer dan 350 soorten bijen voor. Een flink deel daarvan zijn wilde inheemse bijen die solitair leven. Andere hebben een bontjas aan en worden hommels genoemd en dat is eigenlijk ook gewoon een bij. En dan zijn er natuurlijk ook nog honingbijen, die echt niet alleen door oude mannen met een pijp en in een raar pak verzorgd worden. Gelukkig zijn veel bijenverzorgers (imkers) jong en een flink deel daarvan is vrouw.

Die honingbijen hebben de naam heel belangrijk te zijn voor de bestuiving van gewassen. Zonder bijen geen aardbeien! Ook dat is zeker waar, echter... al die verschillende bijen hebben ieder zo hun eigen tonglengte die perfect past in de juiste bloemen. Hommels bezoeken mak-

kelijker diepe bloemen. Honingbijen kunnen met hun korte tong lang niet overal bij. Zo wordt een sering graag bezocht door vlinders en hommels. Onze honingbijen komen tonglengte te kort en zul je zelden op de sering zien. Tenzij het heel warm is en het net geregend heeft, bijvoorbeeld na een onweersbui. Dan produceert de sering zoveel honing dat de bloemetjes ervan overlopen. Daar profiteren de bijen dan weer fanatiek van. Bonen, aardappels en tomaten zijn ook te diep voor honingbijen. Voor het fruit, appels, peren en klein fruit als bessen en aardbeien zijn de honingbijen echter onmisbaar. Zo vroeg in het voorjaar zijn hommelnesten nog niet aanwezig of te klein. Solitaire bijen dragen wel bij aan de bestuiving van het fruit, maar ook die zijn vaak niet in grote aantallen beschikbaar. Voor de kweek in kassen van bijvoorbeeld tomaat en paprika worden hommels speciaal gekweekt. Vroeger hier om de hoek in Berkel en Rodenrijs. Tegenwoordig vooral in Polen. Als u vanavond een flinke klodder tomatenketchup op uw hamburger doet bedenk dan eens dat uw ketchup afkomstig is uit een Nederlandse fabriek, gemaakt van Spaans tomaten, die bestoven zijn door hommels die gekweekt zijn in Polen. Maar misschien neemt u als toetje een lekkere appel of peer. Die is vast afkomstig uit eigen land en bestoven door onze eigen bijen, waarvan u dan ook weer een lekker potje honing in de kast heeft staan. Maar die is vast niet geogst door een oude man in een raar pak en een pijp in zijn mond. (Ze bestaan nog wel!)

Fijne zomer en geniet van uw hamburger,

Ko Veltman

Uitslag onderzoek EIS

In voorgaande nummers van Bij-Zaken heb ik al eens besproken dat de Partij voor de Dieren in onze gemeenteraad zich zorgen maakt over het aantal honingbijenvolken en het grote aantal imkers in Amsterdam. Als reactie op hun vragen in de gemeenteraad heeft het AVBB bestuur raadslid Anke Bakker in september vorig jaar uitgenodigd voor een gesprek op het bijenpark. Anke was voor mij geen onbekende. Ik heb haar als cursist van de basiscursus meegemaakt. Het imkeren is haar dus niet onbekend. In het gesprek met haar hebben wij geprobeerd onze kijk op een eventuele voedselconcurrentie tussen honingbijen en andere bloembezoekers uit te leggen. Wij hebben haar verteld dat dit onderwerp ook ons bezighoudt en dat wij graag met hen willen samenwerken aan een Amsterdam waar ook nog plaats is voor imkers. Heel veel heeft dit gesprek niet opgeleverd. Net als de Amsterdamse Partij voor de Dieren wachten wij voorlopig het resultaat van de inventarisatie van EIS (Naturalis) af. Wij houden u op de hoogte. Zie onderstaande raadsinformatie.

Ko Veltman

Raadsbrief

Stuk van de Gemeente Amsterdam: Schriftelijke vragen. Datum 12 april 2022. Volgnummer 74.

Onderwerp: Aanvullende schriftelijke vraag van het lid Bakker inzake de zoete inval voor honingbijen

Aan het college van burgemeester en wethouders: *Toelichting door indiener:* De fractie van de Partij voor de Dieren is bezorgd over de effecten van de aanwezigheid van honingbijen op de wilde bijenpopulaties in Amsterdam. Ook van bewoners blijft de fractie bezorgde signalen ontvangen over de mogelijke negatieve effecten van de honingbijen op de wilde bijenpopulaties. Op 14 juli 2021 stelde de fractie van de Partij voor de Dieren schriftelijke vragen over de mogelijke negatieve effecten van de vele honingbijen in Amsterdam op de wilde bijen in de stad. In de beantwoording op 21 september 2021 gaf het college aan dat EIS Kenniscentrum bezig was met een inventarisatie en advies over dit thema (nr. 283). Dit advies zou volgens die beantwoording begin 2022 aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Gezien het vorenstaande stelt het lid Bakker op grond van artikel 84 van het Reglement van orde gemeenteraad en raadscommissies Amsterdam, de volgende schriftelijke vraag: Wanneer verwacht het college het advies van EIS Kenniscentrum Insecten aan de gemeenteraad voor te leggen?

Indiener: A.L. Bakker

Op het laatste moment kwam het onderstaande bericht binnen. De uitslag van het onderzoek met het advies om het aantal bijenvolken in Amsterdam terug te brengen.

EIS Kenniscentrum Insecten heeft in haar advies aangegeven dat "verwacht mag worden dat de wilde bestuiversfauna momenteel in de stad sterk nadeel ondervindt van de huidige dichtheden aan honingbijvolken" (EIS, 2022, pagina 3). Zij geeft aanbevelingen voor het opstellen van regels omtrent het maximum aantal bijenkasten in de stad.

Het college acht het voldoende onderbouwd in dit rapport dat er een noodzaak is tot het matigen van het aantal bijenkasten in de stad. Het behoud van de wilde bijenstand in het bijzonder en de biodiversiteit in het algemeen is een van de pijlers van de Groenvisie. Het college zal dit jaar onderzoeken welke maatregelen mogelijk zijn om het aantal bijenkasten in de stad te matigen en zal in het vierde kwartaal van 2022 een voorstel voorleggen aan de gemeenteraad.

Het is te verwachten dat de gemeente Amsterdam gaat voorstellen om een registratieplicht voor imkers in te stellen en het aantal volken van 6 tot 7 volken per km² (geschatte huidige aantal) terug te brengen naar 3 per km².
(advies van EIS)

Honing-cowboys en Mc-Donaldbijen

Door Vincent Driest

Het jongetje stond met zijn neus tegen het raampje gedrukt van het bijenhuisje op de kinderboerderij in Amsterdam-Zuidoost. Een prachtig schouwspel, waar op twee meter afstand honderden bijen af en aan vliegen op de bijenkasten die ik verzorg. Ook de ouders waren onder de indruk. Kijk ... er komen bijen binnen met alle kleuren stuifmeel aan hun pootjes. 'Zijn dit nou wilde bijen', vroeg de moeder mij. 'Nee mevrouw', antwoorde ik. 'Dit zijn Mc Donalds bijen'. Huh .... ?

'Ja dat komt, omdat ze vrijwel alle soorten bloemen bezoeken om nectar en stuifmeel mee te nemen', vervolgde ik. 'Ze eten alles en ze zijn met veel. Bovendien hebben ze de bizarre gewoonte om elkaar te vertellen waar alle nectar en stuifmeel te halen valt.' 'Maar ze zijn wel goed voor de bestuiving van bijna al ons fruit, noten en andere tuinbouwproducten, toch?', probeerde ze toch de stemming er een beetje in te houden. 'Welnee', zei ik, 'de wilde bijen zijn veel betere bestuivers dan deze honingbijen, die u hier ziet'. Ik legde uit dat dit met onderzoek is ondersteund door o.a. een hoogleraar 'Natuurlijk Kapitaal' aan de Universiteit van Leiden en tevens directeur van Naturalis.

Ik dacht nog even terug aan de tijd, dat ik mijn basiscursus bijenhouden deed. In mijn omgeving vond men het bijzonder interessant en op de verjaardagsfeestjes wilde iedereen graag weten hoe dat zat met de 'Colony Collapse Disorder' (verdwijnsiekte) en varroamijt-besmettingen. De honingbijen moesten gered worden. Wetenschappelijke instituten lagen voortdurend in de clinch om duidelijk te maken dat alle ellende toch vooral lag aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (neonicotoiden) (Universiteit van Utrecht). Anderen benadrukten dat de grote boosdoener de varroamijt is en de virussen die deze mijten bij zich dragen (Universiteit van Wageningen). Zelfs de Rabobank mengde zich in 2011 in de discussie en publiceerde een rapport waarin werd gewaarschuwd dat de stijgende welvaart in de wereld en de vraag naar groente en fruit, de steeds minder wordende aantallen bijenvolken de bestuiving van de gewassen niet meer kunnen bijbenen. Aanbevelingen werden gedaan om de biodiversiteit te bevorderen (meer gevarieerde voeding voor wilde en honingbijen), bestrijding van de varroamijt en de opleiding van nieuwe jonge imkers.

Ja ... de imkers, in een Volkskrantartikel van twee jaar geleden ook wel vergeleken met 'honing-cowboys'. Daarmee was en is het ook droevig gesteld. Veel imkers hadden eind vorige eeuw het bijltje erbij neergegoid. De extreme bijensterfte was om moedeloos van te worden. Als ik nu nog naar een bijensymposium ga in het land, dan zie ik dat zeker 75% van de deelnemers oude witte mannen zijn (mijzelf inclusief). De NBV heeft laatst berekend dat tegenwoordig de gemiddelde leeftijd van de leden 60 jaar is. Je zou zeggen, dat als we met dit ritme van de aanwas van nieuwe imkers doorgaan, we over een jaar of vijftien vanzelf verlost zijn van de honing-cowboys.

Hebben we nou zoveel imkers en bijenvolken in Nederland, vraag ik mij af. Een onderzoek van Bram Cornelissen (bijenWUR) meldde in 2013 dat we qua bijenvolken van heel ver komen. In 1850 beschikte Nederlandse imkers over zo'n 270.000 volken. Vlak na de tweede wereldoorlog waren er toch nog zo'n 23.000 bijenhouders met 160.000 bijenvolken. Vlak voor de varroa-besmettingen in Nederland in de jaren tachtig telde ons land zo'n 120.000 bijenvolken, wat dramatisch daalde tot 70.000 volken. 'Gelukkig' zitten we weer in een stijging van naar schatting bijna 10.000 imkers (het niveau van 1997) met naar schatting zo'n 80.000 volken.

Dramatisch is natuurlijk het sterk geslonken natuurgebied. Het heideareaal, in 1833 nog 600.000 ha. is gedaald tot 80.000 ha. in 1963 (Cornelissen). Met de biodiversiteit van Nederland is het zó slecht gesteld dat een goede oplossing is: het verminderen van imkers, zodat de wilde bijen meer ruimte krijgen in dit schrale landschap. Huh??

Hiermee accepteer je dus dat er aan die slechte biodiversiteit niets meer te doen is. Onderstaande foto's laten zien dat vrijwel alle gemeenten in Nederland niet geïnteresseerd zijn in de

verbetering van het woongebied. Ondanks de herhaalde pogingen van imkers om beleidsmakers te laten zien dat het maai- en snoeibeleid bij groenbeheer ver onder de maat is. Bijgesloten foto's laten dit zien.

Gemeente Amsterdam overweegt registratieplicht imkers in een 'Algemene Politie Verordening'. Ik weet ook nog een paar conceptvoorstellen voor een APV. Elke bewoner van een begane grond met tuin is verplicht minstens 40% van deze tuin niet met tegels te bekleden, maar open te stellen voor aanplant van groen.

Nog een voorstel: Elk bedrijf in Amsterdam met een plat dak is verplicht om 'sedum' te planten op haar dak of zonnepanelen te plaatsen (of beide). Platte daken mogen niet meer 'leeg' zijn. Wie heeft nog meer ideeën?

Ondertussen verdiep ik me in de komende bedreigingen van de honingbij die ons te wachten staan: de kleine kastkever en de Aziatische hoornaar. Maar misschien is dit beter om dit in de clandestiniteit te doen.

Bloeiende ligusterhaag gedeeltelijk gesnoeid en close up van een bijtje die nog van de laatste bloemen kan snoepen voordat dit kopse gedeelte ook gekortwiekt is

Vogelweetje

Mysterieuze witte merel gesignaleerd

In de tuin van Coco van Dijk, tuinierster op het Nieuwe Bijenpark, huist een bijzondere merel. Bijzonder omdat de merel voor een deel wit is. Coco ging op onderzoek uit en kwam bij het blad Roots terecht en ontving het volgende antwoord van kleurenspecialist Hein van Grouw.

Deze merel heeft wit op de hals, kop en deel van de rug. Dit is een vorm van Progressive Greying, wat een algemeen verschijnsel is bij merels. Bepaalde vormen hiervan beginnen altijd aan de kop. Er zijn enkele erfelijke vormen van PG, maar van de meeste vormen is de oorzaak onbekend. Het enige wat we weten is dat op een bepaald moment pigmentvormende cellen afsterven (of inactief worden) waardoor de veren geen melanine meer krijgen, en dus wit blijven. Sommige vormen zijn sterk progressief en deze resulteren uiteindelijk in een geheel wit verenkleed. In andere vormen neemt het aantal witte veren ook wel toe na elke rui maar er blijven ook altijd wel gekleurde veren over.

Foto van internet: nvon.nl

We stellen een aantal leden aan u voor!

Kennen de leden van de AVBB elkaar? Misschien een beetje. Of alleen van gezicht. Daarom in deze en komende Bij-Zaken steeds enkele leden om aan u voor te stellen. In deze Bij-Zaken imkers die bijen houden op het Nieuwe Bijenpark. We zijn verre van volledig. Een oproep aan de betrokken imkers om op zondag 3 april te komen en op de foto te gaan, maakte niet dat iedereen zich direct naar het Nieuwe Bijenpark spoedde. Maar ja, het was dan ook de koudste 3 april in decennia.

Ingeborg Teeken, tuin NP5, wijst aan waar de bolletjes die ze dit najaar plantte, opkomen. Op de achtergrond in de groene kast haar volk. In de top bar hive zijn op dit moment nog geen bijen gehuisvest. Ingeborg, bouwjaar 1967, volgde de basis-cursus in 2018 in Rotterdam bij de volksuniversiteit bij Rauke en Jos. Ingeborg: 'Twee liefdevolle en doorgewinterde imkers. Jos specialist in dracht, heeft overal op de wereld geïmkerd en velen opgeleid. Zelfs een sjeik in het Midden-Oosten. Rauke, ooit leraar Franse taal en sinds mensenheugenis stadsimker en dierenvriend, specialist in de bijtjes zelf, onze vliesvleugelige vrienden. Hij verzorgde tijdens de cursus een honingproeverij en vertelde alles over honing. Hij kwam op zijn Indiaas met een met ramen en allerhande benodigdheden beladen fiets door de Maastunnel aanwaaien. Stuifmeel in het haar.'

Ingeborg woont in Amsterdam Nieuw-West op fietsafstand van het bijenpark. Ze geeft les aan een HBO- opleiding. 'De PCSA te Bussum, (Peirsman Cranio- Sacraal Academie) Cranio-sacraaltherapie, broertje van de osteopathie, een lichaamsgerichte non-invasieve werkwijze waarbij je als geheel gezien en gevoeld mag en kan worden en zowel lichamelijke als emotionele/psychische problemen mee kan aankijken en verhelpen. Holistisch.' Naast lesgeven voert ze praktijk aan huis.

Bijenhouden was een kind fascinatie, zegt Ingeborg. Op de middelbare school schreef iedereen voor biologie een werkstuk over zijn of haar kat, maar Ingeborg schreef over de bijen. Ingeborg: 'De dans die ze maken, het samenwerken, de taakjes die ieder heeft. De organisatie, wow. En op de kleuterschool, ik was denk ik een jaar of vier, woonde nog in Muiderberg, had ik een vriendje, Pije, en daar vloog op het schoolplein, een bij op zijn neus. Hij bleef rustig. In tegenstelling tot de andere kinderen. Het was een mooie, rustige zonnige dag. Tot dat moment, gegil en geren. Inclusief de juf die in paniek was. En Pije, hij wachtte rustig. Bleef stil zitten, tot de bij ontdekte dat hij geen bloem was, er geen nectar te halen viel, en weer haar weg vervolgde. Die herinnering is me altijd bijgebleven, de rust van Pije, de paniek van de anderen, en die bij. En daarbij de zon die ook onverstoort bleef schijnen. Gewoon een vriendelijk bezoekje van een bij aan de neus van mijn kleutervriendje Pije. Wij aten altijd samen een appeltje.'

'In 2016 heb ik een familiehuisje in Frankrijk geërfd en ik heb de droom daar ooit te wonen met een groentetuin, fruitboomgaard en bijenkasten. En natuurlijk een paar schapjes. Solognote-schape. Oud Frans ras. Gele bijtjes en schape met bruine poten en een witte vacht.'

Ingeborg is sinds 2018 lid van de AVBB. Van de vereniging verwacht ze gezelligheid en verbinding. 'Maar', zegt ze, 'tegelijkertijd ben ik niet heel hard bezig met de vereniging. Daar ben ik te druk voor. Dat heeft niks met de vereniging te maken. Goed dat ie er is!! Wat er is, komt naar me toe, een vraagbaak als je er niet uit komt. Elkaar helpen. Delen van kennis en ervaring. Een babbeltje. Informatie.'

De tuin die Ingeborg nu heeft geeft veel werk. 'Dat heb ik destijds totaal niet beseft.' Ze is er enthousiast aan begonnen. 'Rechts was een bloemenzee, maar het linkerdeel van de tuin was een en al brandnetel. Wat een woekering en vruchtbaarheid. Voor de zomer heb ik een poging gedaan om boekweit te zaaien voor de na-dracht, maar dat is niet goed gegaan. De linker tuinkant heb ik uiteindelijk helemaal leeg getrokken vorig jaar en er roosjes, blauwe bessen, aalbessen en 160 bijen-bollen ingezet. Dit voorjaar was alles overwoekerd en de moed zonk me in de schoenen. Wieden dus. Onder het kleefkruid en de brandnetels bleek toch het meeste wortel te hebben geschoten. Ik hoop dat ik dat nu een beetje kan bijhouden en nu meer tijd ga krijgen voor het bijhouden. Hopelijk toch iets goeds gedaan, naast de bijenkast schoonmaken, vijf jaar propolis verwijderen en kasten opnieuw opschilderen. Ontdekken dat er geen honingkamer bij zit. Die heb ik moeten aanschaffen. Niet erg, maar allemaal ontdekkingen. Leerzaam. Storm-touwen aanbrengen in de avond. En de ontdekking dat ik 11- en 10-ramers heb in één kast. Poeh. Ervaringsgericht leren heet dat. Het zal nog even duren, maar ooit komt er een moment dat ik het gevoel krijg er iets van te snappen. :) Ondanks dat geniet ik nu al. De vogels te horen fluiten. Het gezoem van de bijen. Het wonder der natuur. En wat is het gehele park mooi aangelegd. Dat mag ook wel eens gezegd worden. Een verstopte parel aan de rand van Amsterdam.'

Els Put-van Zijverden, NP4, buigt zich over de bloemetjes - waarvan we allebei de naam niet (meer) weten, Els denkt: zomerklokjes - die te lijden hebben gehad van de sneeuw. Aan daslook geen gebrek in haar tuin. Els heeft het bijhouden geleerd door samen te werken met haar echtgenoot Wim, die begin jaren zestig zijn diploma haalde, maar er toen vooralsnog niets mee deed. In 1994 heeft hij nogmaals de basiscursus gevolgd en is daarna begonnen met het houden van bijen. In het begin stonden er zes kasten op een volkstuin, maar toen de tuinman gestoken werd moesten die weg. Waar naartoe? Een advertentie in de Telegraaf bracht uitkomst. Daar reageerde een mevrouw uit de Bommelerwaard op en daar zijn de kasten toen heengebracht. In januari 1995 waren er overstromingen van de grote rivieren en die mevrouw belde dat zij ging evacueren. Wim en zoon Ivor hebben 's nachts de kasten opgehaald en uit nood even thuis in de tuin gezet. Gelukkig konden Els en haar man de kasten niet veel later bij een klooster in Aerdenhout plaatsen. Later stonden ze op landgoed Berkenrode in Heemstede. 's Zomers, als de liguster bloeide, werden de bijen verplaatst naar de Amsterdamse Waterleiding duinen. Tot 2017. Dankzij de damherten bloeide er bijna niets meer, behalve Jacobskruiskruid. Op dit moment hebben Ivor en Els ook bijen staan op landgoed Vogelenzang.

Els werkte als fysiotherapeut in Verpleeghuis Slotervaart, het tegenwoordige Hof van Sloten. Daar maakte ze kennis met de broer van een bewoonster en die bleek imker te zijn met een tuin op het Nieuwe Bijenpark. Hans Steenborg heette hij. Els en Wim waren gecharmeerd van

het bijenpark en werden lid van de AVBB. Ze huurden een tuin. In 2000 verhuisden ze naar de huidige tuin, tuin NP4.

Wim overleed enkele jaren geleden en Ivor helpt Els nu met de bijen. Volgens Els is het eerder andersom. Ivor deed in 2019 de basis cursus bij de AVBB. Els woont in Haarlem, zingt bij de COV Haarlem en ook in een koortje van haar vroegere werk in Hof van Sloten. Daar kunnen ze nog wel een paar sopranen en vooral mannen gebruiken! Ze speelt volleybal en wandelt graag.

Pim Verhaagen. Een van de imkers die een tegel huurt. Eén volk, meegekregen na afronding van de basis cursus in 2019. De bijen doen het prima. Pim is 47 jaar, samenwonend, werkt als inkoper op het Europese hoofdkantoor van een Japans motorfietsenmerk. In 2021 en ook dit jaar weer, actief als begeleider bij de basis cursus.

Hij is ooit met imkeren begonnen vanwege de nobele gedachte om de bijen een beetje te helpen aangezien hij overal las dat het slecht gaat met de bijen. Daarnaast had hij altijd al interesse in de natuur. Om die reden begon hij ooit aan de basis cursus.

Hugo van Wijk. Tuin NP2.

Tussen Ries Hoogendoorn (tuin NP3) en Henk Wijnbelt (tuin NP1). Twee oude rotten in het vak. Toch wilde het vorig jaar niet vlotten met de twee volkjes van Hugo. Door verlies van de moeder in het voorjaar, raakte hij ze kwijt. Met behulp van Gerrit kon hij van een raam met eitjes toch nog een nieuw volk opbouwen. Daarnaast kocht hij een volkje van Henk Wijnbelt. Aanvankelijk ging dat goed, maar bij een inspectie zag Hugo tot zijn schrik alleen darrenbroed. Volkjes samengevoegd en nu maar hopen dat het goed komt.

Hugo behaalde in 2012 zijn imkerdiploma bij de bijenvereniging Amstelland. Zijn interesse in het houden van bijen werd gewekt door de slechte berichten over het voortbestaan van de bijen. Tijdens een lezing daarover in park Frankendael, kwam hij in contact met René Genet.

Omdat Amstelland niet echt in de buurt ligt van zijn huis en hij van het bestaan van het Nieuwe Bijenpark wist, werd het een imkertuin in West.

In 2016 volgde Hugo een cursus koninginnenteelt bij Ben Som de Serff en via internet behaalde hij een getuigschrift voor Koninginnenteelt bij Henk Rostohar.

Door zijn werk op een groot klinisch chemisch laboratorium is er in de praktijk van koninginnen telen niet veel gekomen. De verzorging van een aantal volken nam al genoeg tijd in beslag.

Maar zijn werkzame carrière loopt dit jaar ten einde, omdat hij met prepensioen gaat. Meer tijd voor de bijen dus.

Hij woont samen met zijn vriendin Nora en een kat.

Johanna Grönloh. NP tuin 11. Een uitgebreid interview met Johanna vindt u in Bij-Zaken zomer 2021. Johanna kwam op de open dag in 2017 in gesprek met Danielle Kars en het jaar daarop was ze een van de cursisten van Ko. Haar tuin ligt naast die van Jacqueline Saliba, met wie ze goed bevriend is en tegenover die van Danielle. Johanna woont in de Aker. Op fietsafstand dus, samen met haar vrouw Ria. Alleen als er zaken vervoerd moeten worden, pakt ze de auto.

Johanna vult haar dagen met tuinieren in een sier- en moestuin en met vrijwilligerswerk dat bestaat uit toezicht houden op de paarden en Hooglanders in een natuurbos vlakbij Amsterdam. Dat doet ze samen met een vriendin.

Ze is gek op haar bijtjes en ziet elke keer als ze ze bekijkt weer nieuwe dingen waar ze zich over verwonderd. Het blijft mooi. Ze eindigt een mail aan mij dan ook met: groetjes van een blijde imker.

In het genoemde interview laat Johanna weten de soos te missen.

Goed nieuws: de bijeenkomsten op de eerste zondag van de maand zijn inmiddels hervat.

Gerrit Schipper. Woont op het Nieuwe Bijenpark. Nou, hij slaapt er nog niet, maar hij is er vrijwel dagelijks te vinden. Gerrit is penningmeester van de AVBB en vertegenwoordiger van de vereniging in het bestuur van de SBA. Schoonmaak, reparaties, bestellingen, bijenteeltleraar, bijen ook bij de schooltuinen in Geuzenveld en op Westgaarde. Een zeer bezige bij. 69 jaar. Getrouwd met Ani. Ani kan heerlijk koken en bakken. Vaak genieten leden tijdens recepties of soos-bijeenkomsten van haar baksels. Helpt Gerrit waar ze kan. Ze hebben een dochter en twee zonen. Inmiddels twee kleinkinderen. Gerrit werkte voorheen als Cabin Inspector bij KLM. Iets technisch dus. Bijenhouden wilde hij altijd al. Het kwam er pas van toen hij niet meer in vierploegendienst werkte, maar de laatste vijf jaar voor zijn pensioen een eigen afdeling kreeg waar hij onderdelen repareerde en motivaties deed en in de dagdienst kon beginnen. Als hij een wens mag uitspreken voor de toekomst van de vereniging: 'Dat wij en onze leden weer met plezier kunnen gaan werken aan onze mooie vereniging.'

Jacqueline Saliba. Imkert sinds 2017. Ze behaalde haar imkerdiploma bij onze vereniging en is actief als begeleider bij de basiscursus. Deelde voorheen een tuin met Johanna, maar heeft nu haar eigen tuin nummer NP9a. Ze is trots op haar volk in haar lattenkast die ze ooit overnam van Anneke Teepe. Verrassing: ik herkende de kast. Mijn broer timmerde hem en ik schilderde hem, verkocht hem later aan Anneke. Kleine wereld. Jacqueline is Assyriër. Haar moeder was ook imker. Van haar moeder leerden zij en haar zus een bijenkorf van klei te maken. Deze is te bewonderen in ons museum. Een uitgebreider interview is terug te lezen in de zomereditie van Bij-Zaken uit 2019. Daarin uit ze deze wens voor de vereniging: Cursussen voor jeugd, want de jeugd is de toekomst.

Last but not least: **Ko Veltman.**
Voorzitter van de AVBB sinds 2017.

Ook zeer actief op de schooltuinen in Amsterdam-Noord met bijenstal en lessen aan kinderen. De vliedetuin in de kas aldaar bestaat helaas niet meer, maar Ko draagt zorg voor de vlindervriendelijke en drachtplantentuin op de schooltuin rond zijn bijenstal. Ko verzorgt sinds 2015 de basiscursus. Samen met Gerrit en een aantal vrijwilligers die de nieuwe cursisten begeleiden. Na zijn pensioen is Ko de opleiding bijenteeltleraar gaan doen. Eerder lukte niet omdat hij altijd de weekenden werkte in Artis en dat viel niet te combineren met het geven van een cursus. Ko werkte in Artis als hovenier, reptielenverzorger en insectenverzorger. Met de komst van de vliedertuin werd hij honderd procent vlinderverzorger. De bijen in Artis vielen natuurlijk ook onder zijn verantwoordelijkheid.

Actief op het Bijenpark met lesgeven natuurlijk, maar ook met presentaties over de collectie en de geschiedenis van het bijenhouden. Onlangs was Imkervereniging Zaanstad te gast. De collectie wordt langzaam uitgebreid. Ko vormt samen met Marianna de Leeuw de museumcommissie.

Ko was ook altijd te vinden bij de soosbijeenkomsten met zijn Tineke. Tineke was ook de reden dat Ko een imkertuin huurde op het Nieuwe Bijenpark. Omdat hij zoveel tijd op het park doorbracht, creëerde hij hier een gezellige plek voor haar. In 2019 overleed Tineke. Voor Ko is zijn tuin een dierbare plek. Rond de paal op de voorgrond ziet u de passiebloem.

Zijn grootste wens voor onze vereniging is: 'Meer samen doen en actieve leden die snappen dat bijen meer nodig hebben dan wat bloemen op het park. Er zijn heel veel imkers in Amsterdam en omgeving. Meer aandacht voor ruimte voor alle insecten en dus naast honingbijen aandacht voor inheemse bijen en vlinders, vind ik belangrijk. Door het geven van de imkerkursus kweek je bewuste leden die ons ledenbestand vitaal houden. Daar haal ik veel energie uit.'

Beemster Bijenmarkt

Op de eerste zaterdag in mei wordt traditioneel de Beemster Bijenmarkt georganiseerd. Voor het eerst in 1949. Toen nog in Purmerend. De heer Jac. Worp uit Purmerend was de drijvende kracht achter de opzet van de markt. Reden was dat er een tekort was aan bijenvolken in de fruitteelt in Noord-Holland boven het Noordzeekanaal. Het idee werd niet direct omarmd door de Rijksbijenteeltconsulent uit Wageningen, zoals te lezen valt op de website van de Bijenteeltvereniging Beemster en omstreken. De markt kwam er niettemin. In 1983 verhuisde de markt van Purmerend naar Middenbeemster en in 2013 naar Westbeemster.

De markt is ook voor niet-imkers de moeite waard. Naast allerlei imkerbenodigheden zijn er ook kramen met drachtplanten, biologische producten en hebbedingetjes. Ernaast brasserie De Kerckhaen met heerlijke koffie en gebak.

Zaterdag 7 mei hebben onder andere Marianna de Leeuw, Ab Holkamp, Jan Wierenga en Maarten Hoeve kortere of langere tijd de kraam van de AVBB bemand. Marianna en Jan stonden er de hele dag. Veel belangstelling was er voor een drietal antieke korven, meegenomen uit het museum.

De bruidskorf die bruidsparen cadeau kregen op hun huwelijksdag. De kouwe kant zorgde voor de behuizing, de korf; de warme kant voor de inhoud. Daar hoorde een oorkonde bij met teksten als: Gij zult zo vruchtbaar zijn als ...; gij zult zo nijver zijn als ... Als de bijen, natuurlijk. De bruidskorf hoort bij een traditie die vooral in Twente voorkwam.

De naam op z'n Twents is 'bruidshuuf', het was een huwelijksgeschenk dat een symbolische waarde had. De korf werd op de trouwdag meegenomen naar alle huwelijksplechtigheden en werd voorgesteld als voorbeeld voor harmonie, ijver en plichtsbetrachting. De korf werd gevlochten van roggestro en bedekt met een laag bunt.

De Zwaanhalsskorf heeft veel overeenkomsten met de Bisschopsmuts, maar is daarvan te onderscheiden aan de tot een handvat omgebogen deklaag, meestal van bunte of stro, die deze korf zijn zwanenhals-achtige uiterlijk geeft. Datering rond 1900. Werd op meerdere plaatsen in het land gebruikt, maar niet echt streek gebonden

De Bisschopsmuts, ook wel Bisschopskorf of Klapmuts, bestaat uit een van wilgetenen of vuilboom gevlochten mand met spitse kop. Die mand wordt afgedekt met buntgras (soms ook stro). Bij de Bisschopsmuts loopt het bedekkende buntgras niet door tot boven de korf zoals dat wel het geval is bij de

Zwanenhalskorf. Het inregelen wordt bij de Bisschopsmuts verhinderd door een muts van stro. In totaal doet het silhouet van deze korf enigszins denken aan het 'mutsje' van een bisschop. Datering rond 1900.

Het boekje over ons honderdjarig bestaan trok ook bijzondere aandacht. Helaas was deze niet te koop. Wel verkochten we enkele potten honing van de vereniging.

Marianna en Ab

Bijeenkomsten op de eerste zondag van de maand worden hervat!

Zaaien voor meer dracht en blijde bijen.

Er wordt een datum in het voorjaar geprikt. De eerste zondag in april. Een mooie dag om te zaaien, denkt iedereen.

Die derde april was ook gekozen om te wennen aan het idee dat het elke eerste zondag van de maand wel weer eens tijd wordt voor een maandelijkse bijeenkomst. In elk geval is iedereen elke eerste van de maand welkom voor koffie en een praatje. Daarnaast willen we leden vragen zelf initiatieven te ontplooiën voor invulling van die bijeenkomsten. Wil je zelf een lezing houden, een workshop of activiteit organiseren - bijen of natuur gerelateerd - of ken je iemand die dat graag wil, dan nodigt het bestuur je uit om contact op te nemen met Ina Ruijter (tc.ruijter@gmail.com). Zij is aanspreekpunt voor de maandelijkse bijeenkomsten.

Als er klussen zijn die het bestuur graag samen met leden wil uitvoeren, dan probeert het bestuur deze te laten samenvallen met de maandelijkse bijeenkomsten. Koffie en nuttig werk gecombineerd - net als op deze 3 april.

Voor deze zondag 3 april waren de imkers uitgenodigd die hun bijen op het Oude of het Nieuwe Bijenpark hebben staan. Doel was inzaaien van de lestuin en een kleine portretgalerij voor in Bij-Zaken. Wie had kunnen bedenken dat het op deze dag weinig scheelde of de grond was bevroren geweest. Gelukkig brak tijdens de koffie met gebak de zon door en kon er gezaaid worden. Pim Verhaagen, Johanna Gronloh en Hugo van Wijk hebben samen met Ko Veltman en Gerrit Schipper de lestuin ingezaaid.

Tijdens de koffie met gebak liet Ko in een korte powerpointpresentatie zien wat het plan was. Deze winter hebben Ko, Gerrit en Mohamed el Hassaoui ruim vijf kuub grond aangebracht op het gras in de lestuin. Deze morgen wordt er papaver, juffertje in het groen (Nigella) en malva gezaaid. Papaver heeft kou nodig om te ontkiemen, dus een prima tijdstip om dat nu te zaaien. Er wordt gezaaid op regels, zodat straks het onderscheid tussen het zaaigoed en onkruid duidelijk is en er makkelijk geschoffeld kan worden. Na de bloei is er tijd om, ergens begin juli, de heggen te snoeien, waarna er later dit jaar nogmaals een moment van inzaaien komt. Dan zijn phacelia, slaapmutsje (Esscholtzia) en komkommerkruid aan de beurt. Slaapmutsje gaat open als de zon schijnt en geeft geel stuifmeel. Papaver geeft zwart stuifmeel. Bijen zijn na een bezoek aan deze bloem dan ook gitzwart.

Foto's

Boven: Ko strooit de zaden langs de lijn die Gerrit plaatste, in de geul die Tim trok en Johanna maakt de geul weer dicht.

Midden: Pim en Johanna aan het werk onder het toezien van Gerrit.

Onder: Over een tijdje: een veld vol malva.

Gezamenlijke tuin- en Imkerijdag
Zaterdag, 9 juli
10.00 - 17.00uur

Bij het maken van plannen voor de open dag was het nog niet helemaal zeker hoe het gesteld zou zijn met de corona maatregelen. Daarom dus nog één keer een gezamenlijke dag.

We hopen dat veel mensen de weg weten te vinden naar ons prachtige park en dat ze blij verrast zullen zijn als ze al die mooie tuinen zien. Wie liever geen bezoek wil, kan die dag een kruiwagen voor de tuiningang plaatsen. Het spreekt vanzelf dat we die het liefst zo weinig mogelijk zien!

Natuurlijk vinden er weer allerlei activiteiten plaats die met bloemen en bijen te maken hebben. Vorig jaar waren er bij-vriendelijke biologisch gekweekte planten te koop van kweker Paul Wiering. Zijn planten vielen zo in de smaak, dat hij halverwege de dag zijn voorraad moest aanvullen. Ook dit jaar zal hij weer van de partij zijn.

Zoals altijd zijn stekjes welkom.

Na afloop is er een gezellige nazit. Tuiniers, imkers en hun gasten zijn van harte welkom.

Noteer vast in uw agenda: 9 juli, open dag met

- Info over bijen en imkeren
- Gratis koffie, thee en limonade
- Stekjesbeurs
- Verkoop biologisch gekweekte planten
- Nazit met hapjes en drankjes

Conceptverslag van de Algemene Ledenvergadering

zondag 13 maart 2022, 14.00 uur

Amsterdamse Vereniging tot Bevordering van de Bijenteelt

Aanwezig:

Ko Veltman (voorzitter), Gerrit Schipper (penningmeester), Belinda Glöckler (secretaris), Ab Holtkamp, Maarten Hoeve, Hugo van Wijk, Henk Wijnbelt, Jan Wierenga, Oscar Vrij, Annemieke Timmerman, Johanna Grönloh, Jacqueline Saliba, Daniëlle Kars, René Genet, Ina Ruijter, Richard Snellen, Ingeborg Teeken.

Afmeldingen: Aleid van Wifferen, Marja van der Veld, Els Put, Wouter van Vreeswijk.

1. Opening en mededelingen

a. Ko opent de vergadering en Gerrit noemt de leden die zich hebben afgemeld.

2. Verslag van de ALV van 3 oktober 2021, gepubliceerd in Bij-Zaken van januari 2022.

a. Er zijn geen opmerkingen over het verslag. Verslag wordt door de ALV goedgekeurd.

3. Ingekomen stukken

a. Verslag gespreksrondes oud bestuur door Oscar en Annemieke; Oscar licht het verslag toe en leest klein stuk uit het verslag voor. De eindconclusie is volgens Oscar dat er niet veel voortgekomen is uit het gesprek; er is geen beweging naar elkaar toe geweest, er is weinig hand in eigen boezem gestoken. Wat begon met een transparantieconflict inzake financiële stukken is helaas ontploft. Het conflict had niet hoeven plaatsvinden. Dat ligt volgens Oscar aan gebrek aan verbinding tussen leden en bestuur. In de opeenhoping van rollen. Taken zouden breder gedragen moeten worden.

4. Jaarverslag 2021

a. Er zijn geen opmerkingen over het verslag. Verslag wordt door ALV goedgekeurd.

5. Financieel verslag

a. Dit verslag is door de ALV goedgekeurd.

6. Verslag kascommissie

a. Kascommissie heeft financieel verslag goedgekeurd. Gerrit krijgt een groot compliment.

b. Gerrit licht het financieel verslag toe o.a. dat ondanks aanschaf nieuwe honingslinger en AED er binnen het budget 2021 is gebleven.

c. Gerrit is voor weer een jaar penningmeester. De boekhouding van het jaar 2021 is goedgekeurd.

d. Oscar en Marianna gaan nog een jaar door als kascommissie.

e. Oscar heeft een idee voor de drachtplantenpot. Om van het resterend bedrag een fonds te maken om zo een project dat bijdraagt aan de omgeving te kunnen sponsoren. Ko geeft aan dat dit bedrag nu aan de lestuin wordt besteed.

7. Jaarplan

a. De basiscursus imkeren op het bijenpark is gestart.

b. De AVBB zal meedoen aan de landelijke open imkerijdagen en aan de Beemsterbijenmarkt op 7 mei.

c. De AVBB zal meedoen aan de open tuindag zaterdag 9 juli. Deze is normaal in het voorjaar maar besloten is nu net als vorig jaar deze tegelijkertijd met de open imkerijdag te houden.

d. Er staat een voorjaarsreceptie gepland op zondag 8 mei.

e. Het bestuur gaat actief op zoek naar leden die actief willen zijn in diverse commissies.

f. Bij-Zaken zal in 2022 wederom vier maal verschijnen.

- g. De Amsterdamse zwerm-schepperslijst is al aangepast en op de NBV en SBA gezet voor 2022. Gerrit beheert deze wederom.
- h. Wij willen beter zichtbaar zijn als vereniging en ook actueler nieuws kunnen plaatsen. Hier-voor komt een nieuwe website. De kosten voor de nieuwe website bedragen € 600. De ALV gaat hiermee akkoord.
- i. Ook dit jaar wordt er gezamenlijk kunstraat, honingpotten en invert-suiker aangeschaft.
- j. Ons reglement dient te worden aangepast c.q. gemoderniseerd. Annemieke neemt hierin het voortouw.
- k. Lezingen worden dit jaar weer gegeven in het Museum. Dit is goede PR voor de vereniging. Er staan nu 3 lezingen gepland.
- l. Bestuur bespreekt maximumprijs huisjes, zodat de aanschaf voor iedereen bereikbaar blijft. Het voorstel is om per ingaande van januari 2023 een maximum c.q. reëel bedrag van € 1500 te hanteren. Aanwezig zijn het erover eens dat dit een goed bedrag is. Oscar stelt voor dat het bedrag wel jaarlijks geïndexeerd moet worden. Het imkertuinreglement moet hiervoor gewijzigd worden. Voorstel is om dit op de volgende vergadering voor te leggen en te beslissen. Imkerreglement toesturen aan Annemieke.
- m. Huishoudelijk reglement, dient ook geüpdate te worden.
- o. Aantal bijenvolken op de vereniging. Nu zijn er 10 per imkertuin toegestaan. De beslissing hierover wordt nog even naar voren geschoven afhankelijk van het besluit van de gemeente Amsterdam.
- p. Warmwatervoorziening slingerkeuken. Vastgesteld is dat warm water nodig is om goed te kunnen schoonmaken. Keuze is tussen een elektrische boiler of een gas geiser. Deze keuze is nog niet gemaakt. Richard en Annemieke stellen voor dat de oplossing wel duurzaam is. Oscar biedt aan uit te zoeken of zonnepanelen een optie zijn. Gerrit neemt voorstel zonnepanelen mee naar de SBA vergadering.

8. Stand van zaken commissies

Algemeen: om de betrokkenheid te vergroten en het laagdrempeliger te maken tot een commissie toe te treden, is het idee dat de bijeenkomsten b.v. de imkersoos ook per toerbeurt georganiseerd kunnen worden. Bestuur zal hiervoor een mailtje uitsturen.

- a. Imkersoos.

Ina oppert het idee om dit per toerbeurt te organiseren maar wel op het vaste moment de 1e zondag van de maand. Voor april is het idee om gezamenlijk bollen te planten en koffie te drinken.

- b. Commissie historie.

Wordt nu bemenst door Marianna en Ko. 7 Mei deelname door AVBB aan de jaarlijkse Beemsterbijenmarkt met een stand. Ko geeft aan dat er iemand gezocht wordt die Marianna kan helpen die dag de stand te bemannen en iemand die beschikt over vervoer zodat Marianna kan meerijden. Maarten, Ab en Jan bieden hun hulp aan.

- c. Commissie cursus

Loopt prima.

- d. Commissie lief en leed.

Bemenst door Gerrit en Ani, loopt.

- e. Redactie Bij-Zaken

Bemenst door Ina en Belinda. Loopt prima.

- f. Materialencommissie

Is compleet.

- g. Varroacommissie

Ligt stil, Gerrit verstuurd nu een mail.

- h. Taxatiecommissie loopt.

- i. Bestuur

Mag groter zijn dan huidig bestuur. Ko zal hiervoor persoonlijk leden benaderen.

9. Rondvraag en sluiting

Commissies en betrokkenheid leden

- Het is zaak dat het bestuur de leden meer betreft bij de werkzaamheden op het park. Idee hiervoor is dat als er klussen gedaan moeten worden, het bestuur een mail rondstuurt wie wil helpen met werkzaamheden op het bijenpark.
- Ina stelt voor dat als er iets te doen is hiervoor een mailtje rond te sturen en ook om via Bij-Zaken mensen op te roepen om meer bij te dragen
- Ko denkt dat er in de nieuwe cursus wel mensen zitten die willen bijdragen.
- Oscar stelt voor om ook een najaarsvergadering te organiseren of eigenlijk praatsessies *om ideeën op te doen en meer betrokkenheid te creëren*.
- Deur immerloods sluit moeilijk. Wordt opgelost.
- Imkerhuisjes kleuren die wel of niet mogen (Ingeborg). Vanuit SBA bestuur zijn de volgende kleuren voorgeschreven: bruin, groen, naturel, zwart. In de voorjaarsbrief gaat de SBA melden dat alleen deze kleuren zijn toegestaan. Annemieke vraagt waarom is er gekozen voor deze kleuren.
- Varroabestrijding (VCI)
- Henk: overlegd met Ries / slechte bevruchting geweest op bijenpark. Advies om iedere bijenkast een darrenraampje in te zetten/meer darren nodig op het park.
- Ab stelt voor gezamenlijk koninginnenteelt te doen.
- Jan gaat overleggen met Eline zodat hij Bij-Zaken zelf op het juiste formaat kan printen.
- Henk sprak over de suikertaks die eraan kwam, advies van hem om alvast suiker in te slaan bij de Dirk.
- Henk sprak ook over een slecht resultaat met zijn koninginnenteelt volgens hem komt dat door gebrek aan darren. Hij stelt voor meer darren te kweken.

Een positieve ervaring

Woensdag 11 mei, ik sta klaar om naar de tandarts te gaan, belt een buurvrouw van een paar huizen verderop. Of die zwerm die ze zag overkomen van mij komt. 'Ik hoop het niet', zeg ik. Na terugkomst van de tandarts, wil ik in mijn volken controleren of de koninginnen er nog zijn. Op het moment dat ik naar buiten loop, belt een andere buurvrouw, maar ik had het ook net gezien: Een enorme hoeveelheid bijen vliegt rond in onze tuinen. Waar gaan ze heen? Ze trekken in een kast met oude om te smelten raat. Waarschijnlijk toch minder goed afgesloten dan gedacht.

Ik ga mijn volken controleren en kan alle koninginnen begroeten. Geen zwerm van mij dus. Is het een zwerm of hebben mijn bijen gewoon een lekkere voedselbron gevonden?

's Avonds blijken die broedkamers oude raat helemaal vol te zitten met bijen.

Ik verplaats de kasten naar m'n stand en zet ze op een bodem.

De volgende dag doe ik ze over in een schone kast. Dertig ramen afslaan, hier en daar een mooi raam dat ik gewoon kan overhangen. Op het op een na laatste raam tref ik een (ongemerkte) koningin. Toch leuk zwermen vangen op deze manier!

Ina Ruijter

Een positieve ervaring afgedwongen? Zwermlokkasten

Het viel me al vaker op dat door slimme algoritmes Facebook vaak eerder dan ikzelf weet wat me echt bezighoudt. Zo werd ik geattendeerd op het fenomeen zwermlokkasten. Mijn nieuwsgierigheid was direct gewekt. Vorig jaar werd ik bijna wekelijks in paniek gebeld met de vraag of ik alsjeblieft wilde komen vanwege een hangende zwerm. Hoe handig zou 't zijn wanneer we de zwermen veilig zouden kunnen afvangen voordat ze ons bellen?

Ik bestelde er direct 2 bij "Natuurlijke Rob". En na wat gesteggel met DHL kreeg ik ze vorige week in huis. Na behandeling met gekookte lijnolie kon het experiment beginnen.

De kast heeft het formaat van een dubbele zesramer, bovenin is ruimte om zes raampjes te plaatsen. Ik deed er twee uitgebouwde ramen in en vier met kunstraat en plaatste ze op keurige afstand van mijn bijenkasten. Benieuwd wat er gaat gebeuren. Ik hou jullie op de hoogte in het volgende nummer van bijzaken. Wordt vervolgd!

Peter Jan Brouwer

Rubriek

Kijk-, lees- en luistertips

Leestip

Boekentip **Het bijen balkon**, Caspar Janssen, uitgeverij Atlas contact

Op zoek naar een cadeau voor iemand die geen tuin heeft maar wel het balkon insect vriendelijk wil maken?

Van een kaal terras naar een zoemende balkonjungle dat was de wens van Caspar Jansen toen hij begin 2018 aan zijn missie begon. Dat leidde voor hem als onervaren tuinier tot een leerzame ontdekkingsreis door de wereld van kwekers, potgrond, bijen- en vlinderplanten, insectenhotels, plantenvotten, insecten, vogels, andere beestjes, biologen en burens. Hij slaagt in zijn missie en inmiddels is zijn balkon een bron van voedsel en ideale biotoop voor de voortplanting van velerlei insecten.

Het boek is geschreven als dagboek en leest lekker weg, ik heb zin gekregen ook mijn kale balkon aan te pakken. Wel had ik gehoopt dat er wat meer praktische tips in zouden staan bijvoorbeeld wanneer wat bloeit. En jammer dat op het balkon van Caspar de honingbij wat minder welkom was.

Belinda Glöckler

Eropuit-tip

Drie jaar geleden ben ik samen met Joost naar de Betuwe verhuist, om samen met onze huidige buurman en fruitstoker Bas (de broer van Joost) **Stokerij Lubberhuizen** te runnen. Joost en Bas zijn nu de stokers en ik ontwerp de huisstijl, oa. de etiketten voor de flessen en folders. Kom eens bij ons kijken!

Bij **Stokerij Lubberhuizen** destilleren we het beste vers geplukte fruit uit de Betuwe tot Eau de Vie van de allerpuurste kwaliteit. Dit doen we volledig ambachtelijk, handmatig en duurzaam. Stokerij Lubberhuizen is gevestigd in een prachtig gerestaureerd brandweershuisje, pal naast de karakteristieke Dikke Toren van het Betuwse Varik aan de Waal.

Naast Eau de Vie van 'klassieke' fruitsoorten (appel, peer, kers), verstoken we ook diverse 'vergeten vruchten' (zoals hulstbessen, mispels en moerbeien) tot exclusieve 'levenswaters'. Al de door Stokerij Lubberhuizen gedestilleerde dranken (inclusief gins, jenevers, likeuren etc) zijn verkrijgbaar in onze slijterij naast de stokerij.

Stokerij Lubberhuizen is regelmatig geopend voor bezoek! De open dagen zijn dit jaar elke zondag van juli en augustus van 13.00 tot 17.00 uur. Of boek een rondleiding, inclusief proeverij.

www.stokerijlubberhuizen.nl

Eline Pellinkhof en Joost Lubberhuizen
foto: Nilla Berretty

Heeft u een lees-, luister-, of kijktip? Mail deze naar tc.ruijter@gmail.com.

In mijn tuin: een favoriete plant ....

Mijn favoriete plant: de **Lathyrus Vernus**

Toen wij onze tuin kregen in 2014 was het augustus. Voordat we aan de slag gingen eerst maar eens kijken wat er zoal groeit en bloeit. Toen kwam de winter en langzaam de lente. Een groen polletje begon plots in april bloemetjes te ontwikkelen, als één van de eerste bloeiende planten. Hij had een beetje harige steeltjes, de bloemetjes waren roze met wat wit erin en de bloei was uitbundig.

Lang hebben we ons afgevraagd wat dat toch voor plantje was dat elk jaar maar weer vroeg in bloei stond. Ik weet niet meer hoe, maar we kregen te horen dat het een Lathyrus Venus was. De naam zegt het al: een lente lathyrus. Op naar Morning Glory, want de plant deed het in onze tuin zo goed dat we er nog wel een paar wilden. De baas vertelde ons dat hij ze graag zou verkopen maar ze waren er niet. Dus kennelijk is het een bijzondere plant. Afgelopen jaar werd er in ons park een nieuwe waterleiding aangelegd. Er kwam een nieuwe

put voor in de tuin en er moest een lange leiding aangelegd worden, helemaal naar de achterkant van het huisje en dus dwars door de tuin. De tegels van het pad moesten eruit maar ook onze Lathyrus Vernus. We hebben de plant achterin de tuin 'geparkeerd' en ik was bang dat hij het niet zou overleven.

Maar... hij staat terug op zijn oude plek en zo te zien gaat ie ook dit jaar weer gewoon bloeien. Het is dus niet alleen een mooie plant maar ook een taaie!

Deze lathyrus is dus een vaste plant, een vlinderbloemige. Hij bloeit in april-mei en wordt 40 tot 50 cm hoog. Hij voelt zich thuis in zon/half schaduw. Hij groeit in een pol, zaait niet uit en is sterk. Oorspronkelijk komt de plant uit Noord-Europa en kan dus goed tegen kou.

Wil je een sterke vroege bloeier dan is deze plant een echte aanrader en mijn favoriet!

Joke van der Boon - Huisje 49

Wilt u uw liefde voor uw favoriete plant of planten ook met ons delen, stuur dan uw bijdrage naar Belinda, becompany@me.com of Ina, tc.ruijter@gmail.com.

Rubriek:

Het estafettestokje

In de nieuwe rubriek Het estafettestokje schrijft een lid over zijn of haar belevenissen op de (bijen)tuin.

Fietje Bruijn

Toen ik jaren geleden een huis mét tuin kreeg in Amsterdam ontdekte ik het genot van tuinieren. Van het bedenken van een plan, het kiezen van de planten, het ontdekken dat echt niet alles aanslaat, heel hard groeit of een eeuwig leven beschoren is. Of alleen al het lopen door de tuin en alle nieuwe blaadjes de takken áán kijken of de scheuten de grond úit kijken. En zelfs de hele middag gebukt met de handen in de aarde wroeten, ook dat bleek heerlijk.

Maar toen ging ik verhuizen, naar een bovenhuis. Weg waren de zen-momenten. Ja, ik kreeg er een heerlijk dakterras voor terug, maar zo zen als in die tuin werd het niet meer.

Eerst verscheen José in een heuse tuinbroek op Instagram, vervolgens vroeg zij mijn zoon of hij wat voor haar kon klussen in haar tuinhuis en daarna vroeg ik hem weer of het daar leuk was. Het antwoord sprak voor zich: 'Nou, als je ooit wat wil, moet je daar zijn!'

En zo is het allemaal gekomen. Wij hebben ons aangemeld, zijn door de ballotagecommissie gekomen (helse klus) en mogen ons sinds zo'n drie jaar de trotse bewoners noemen van nr. 66, het vorige 'chalet' van Anke Reinders (geloof ik).

Zoonlief klust niet meer, maar manlief des te beter. Huisje heeft een metamorfose ondergaan en ook José wordt af en toe gered.

En ik heb me zo goed en zo kwaad als me dat afgaat op de tuin gestort. Ik ontdek weer dat niet alles aanslaat, dat het één niet hard groeit en het ander héél hard, ik kijk de blaadjes weer overal aan en de scheuten uit en wroet weer met mijn handen in de grond. Ik heb mijn zen-momenten weer te pakken. Paradijs op aarde en dat aan de rand van de stad.

Imkertips

Tip 1

Op de Beemster Bijenmarkt kreeg ik deze tip: weggesneden darrenraat een nachtje in de vriezer voordat je deze aan de vogels voert. Alle varroamijten zijn dan dood en kunnen niet meer terugspringen op bijen die nog even van een restje achtergebleven honing op het darrenraat komen snoepen. Misschien al een beproefde methode voor velen, maar voor mij was het nieuw.

Tip 2

Op de Beemster Bijenmarkt zag ik een zwermboor. Een soort kooi aan een stok die je in de zwerm steekt. De zwerm geraakt erin en na enige tijd kun je de zwerm naar beneden halen

De dag erna, tijdens de uitgestelde nieuwjaarsborrel op het Bijenpark, kwam er een zwerm af en liet Ries zijn zelfgemaakte zwermboor zien. We maakten een paar foto's voor wie zelf aan de slag wil. Met een telescoopsteel kun je hem bij de zwerm brengen. IR

Het ooievaarsnest

Maandenlang fietste ik enigszins gefrustreerd langs het Bijenpark als ik de lege dode boom zag staan waar vorig jaar drie ooievaars zijn grootgebracht in een door de ooievaars zelf gebouwd nest.

Een knap kunstje, zo'n bouwwerk maken hoog in de boom. Helaas heeft de storm in de winter alles weggeblazen. De ooievaars kwamen terug en zaten beteuterd bij de lege boom, er werd wat geklepperd maar niets gebouwd.

Ik kon het niet meer aan zien en heb met Gerrit en Ko overlegd of we niet zelf een nest, of in elk geval een basis, konden maken. Bomenman Tom Valentijn was bereid om de klus te doen. En zo geschiedde. Vanmorgen, 13 mei ... na een valse start vorige week op 6 mei, omdat we toen nog dachten dat het een makkelijke klus zou zijn. Helaas bleek de singel helemaal vol gegroeid met enorme Bereklauwen, geen doorkomen aan.

Zo jammer dat ik niet eerder op het idee was gekomen.

Op de 'nieuwjaarsborrel' op 8 mei zei bijna iedereen dat het beter was om te wachten tot de

winter, maar mijn gevoel zei dat het nu moest.

Gelukkig kwam er perspectief: Claryalke bleek nog een opblaasbootje op haar zolder te hebben liggen. We mochten de tuin van Ruud en Lonneke gebruiken als vertrekpunt voor de oversteek met het bootje en Tom maakte thuis een frame van betonijzer. Totie dacht mee en blies het bootje op, dat na 20 (?) jaar op zolder nog bleek te 'leven'.

Het was uiteindelijk een hele onderneming, het frame voor het nest mocht niet te zwaar zijn in verband met de overtocht in het lichte bootje en het ophijsen, maar moest wel sterk zijn, ooievaars zijn grote vogels.

Tom is een ware evenwichtskunstenaar. Heel mooi om te zien hoe efficiënt en snel hij klimt, zaagt en timmert. Wel handig als je 'bomenman' bent. Hij heeft ook snel een paadje vrijgemaakt door de Bereklauwen, maar het bleef nog klauteren over de gevallen boomstukken, struiken en bramen en dergelijke. Tom vertelde dat hij als kind ook in zo'n bootje heeft gevaren, misschien dat het daarom bij hem zo soepel ging. Ik ben steeds met een hoop gewiebel overgestoken, wel droog gebleven en door Totie veilig op de kant geloodst. Met het aangeven van de spullen heb ik ook een mooie knoop leren maken, komt altijd van pas. Het nest zit heel stevig vast, nu nog wachten op de ooievaars!

Heel veel dank aan Tom, Totie, Claryalke (die het bootje doneert aan het Bijenpark, zodat iedereen het kan gebruiken) en Ruud en Lonneke voor hun 'gastvrijheid'. En natuurlijk Gerrit en Ko bedankt voor hun positieve reactie op mijn voorstel en het idee dat er vast wel ergens een 'potje' is om Tom Valentijn te betalen.

Coco van Dijk

Feiten over darren

Door Rene Genet

Inleiding

We hebben ze elke zomer in onze bijenkast, maar we weten er weinig van. Hieronder een inleiding en ik schrijf iets over het voedsel wat darren nodig hebben.

Darren zijn geslachtelijk volmaakte mannetjes. Ze zijn bestemd om te paren met onbevruichte moeren en dragen aldus bij tot de voortzetting van de soort.

Darren worden vaak gezien als waardeloze wezens, omdat ze geen bijdrage leveren aan de productie. Ze worden beschouwd als overbodige mee-etters, die zich daarbij laten helpen door de werksters en hen daarmee bovendien alleen maar van het werk afhouden. Het darrenbroed werd vaak gekopt en wordt sinds het bekend is geworden dat varroamijten een voorkeur hebben voor darrenbroed, (mis-)(ge-)bruikt in varroa-bestrijdingsmethodes (darrenraat methode). Er werd verder weinig aandacht geschonken aan de aanwezige darren in een volk en de koningin op bruidsvlucht komt wel een dar tegen.

De darrenraatmethode werkt op zich, maar heeft ook veel nadelige kanten. Een volk heeft darren nodig en zal bij een tekort veel meer darren van buiten toelaten en die brengen veel ellende mee.

Darrenbroed wordt in een bijenvolk voor het eerst aangezet nadat de zomerbijen de plaats van de winterbijen hebben ingenomen. Dit kantelpunt ligt voor elk volk verschillend en wisselt ook per jaar. Bij grote volken ligt dit punt in het jaar vroeger dan voor kleine volken. De dracht in het voorjaar en de weersomstandigheden hebben hierop invloed. Ook de gezondheidstoestand in het bijenvolk heeft op de aanzet van darrenbroed invloed. Volken die lijden aan Nosema of sterk besmet zijn met varroamijt, zullen minder snel darrenbroed aanzetten. Er moeten voldoende voedsterbijen in het nest aanwezig zijn om de darrenlarven te voeden. De koningin moet de gebouwde darrencellen beleggen en een oude koningin zal hiermee sneller starten dan een jonge koningin. Werksters bouwen darrencellen, afhankelijk van het aantal aanwezige darren.

De aanzet van darrenbroed gaat vooraf aan het verschijnen van zwermcellen. De piek in broedzorg van darren is ongeveer vier weken voordat de voorzwerm afkomt, zodat zodra er onbevuchte koninginnen verschijnen er rijpe darren aanwezig zijn om haar te bevruchten. Zowel in de april, mei als in augustus worden darren aangezet. De tweede piek in augustus valt samen met de najaarszwermen. De periode van productie en onderhoud van darren in een normaal volk is beperkt tot het actieve seizoen dat ongeveer twee tot vijf maanden kan duren. De overlevingskans van darrenbroed is gelijk in moergoede als in moerloze volken, maar de overlevingskans is hoger in moerloze volken in de nazomer en herfst.

Er zijn ook darren in een bijenvolk die afkomstig zijn van werksters. In een moergoed volk heeft ongeveer 1 op de 5000 werksters goed ontwikkelde eierstokken. De eitjes die deze werksters leggen worden voor een groot deel binnen 24 uur verwijderd. De hoeveelheid eitjes die door werksters gelegd wordt is sterk afhankelijk van het seizoen, temperatuur, en voedselcondities. Tot 7% van de darreneitjes kan van werksters afkomstig zijn. Onderzoekers hebben aangetoond dat 0,12% van de darren in een moergoed volk afkomstig zijn van eierleggende werksters. Het zijn deze eitjes die je boven het moerrooster vindt.

Voedsel

Voor het bijenvolk is het opkweken van darren zeer arbeidsintensief en krachten verslindend. Een darrenlarve weegt ongeveer 2,5 maal het gewicht van een werksterlarve op het tijdstip van sluiten van de cel en zal daardoor meer voedsel nodig hebben, waardoor werksters meer tijd zullen spenderen in het grootbrengen van darrenlarven dan van werksterlarven. De verzorging van darrenlarve blijkt ongeveer 2,8 maal zoveel tijd te vergen dan de tijd benodigd voor de verzorging van een werksterlarve.

Ter verduidelijking: 1 gram stuifmeel is nodig voor het opkweken van 7 gram bijen, voor 10000 bijen 1,4 kg stuifmeel.

Een darrenlarve weegt bij sluiten 384 mg en een werkster 160 mg.

Terwijl de werkbijen zich direct na het uitlopen zelf voeden, worden de darren door de werksters gevoerd met een mengsel van stuifmeel, honing en voedersap, hetgeen ook aan oudere werksterlarven gevoerd wordt. Pas uitgelopen darren worden 25 keer per uur gevoerd, twee dagen oude darren 16 keer per uur. Het opkweken van darren vergt vijf keer zoveel stuifmeel als het opkweken van werksters en het energieverbruik van darren is drie keer zo groot als dat van werksters. Deze grote aanslag op de voedselvoorraad en de extra aandacht die darren nodig hebben, maakt het verklaarbaar dat een bijenvolk aan het opkweken van darren pas begint als er voedsel en werksters in overvloed zijn. Hieruit kan niet worden afgeleid dat darren opvreter zijn, omdat het aantal darren in verhouding tot het aantal opgekweekte werksters gering is. De eiwitrijke voeding heeft een versterkende en levensverlengende werking en bovendien nog een aanmerkelijke invloed op het geslachtsrijp worden van de darren. Pas na de eerste levensweek nemen de darren koolhydraatrijk voer, bijvoorbeeld honing, zelf op, maar proberen steeds nog door te bedelen gevoerd te worden.

Levensduur

Over de levensduur van darren bestaat groot verschil van mening. Dat loopt uiteen van 13-14 dagen, 21-24 dagen tot 54 dagen. Waarschijnlijk is de levensduur afhankelijk van het tijdstip

van het jaar waarin een dar uitloopt, zijn vluchtgedrag en de omgeving waarin gevlogen wordt. De levensduur is korter in de zomer, dan in het voorjaar en herfst. De levensduur is het kortst in de zwermtijd wanneer darren veel paringsvluchten maken. Net als bij werksters is de levensduur afhankelijk van vlieggedrag en energieconsumptie tijdens de vlucht. De grote verschillen in levensduur kunnen daarom veroorzaakt zijn door geografische verschillen tot uiting komend in temperatuurverschillen, andere windsnelheden en het voorkomen van predatoren, De levensduur van een dar verschilt naargelang het tijdstip van geboorte en de omstandigheden waarin deze is opgegroeid. De levensduur loopt uiteen van 70 dagen tot een gemiddelde levensduur van 23 dagen in de maand juli. De toevoer van voedsel heeft een belangrijke invloed op het aantal darren, de kwaliteit van de darren en op hun levensduur. Een sterk verkortend effect op de levensduur is opgegeten worden, wat vooral plaatsvindt wanneer er veel gevlogen wordt.

Honingkoekjes

Als de honing is geoogst, krijgen de burens een potje en in overleg stellen we een datum vast voor het 'honingfeest'. Een middag waarop we bij elkaar komen met van iedere buur een gerecht of versnapering waarin honing is verwerkt.

Vorig jaar maakte ik onder andere deze honingkoekjes. Het recept – dat ze vond op internet - kreeg ik van Marja van der Veldt.

INGREDIËNTEN VOOR KOEKJESDEEG:

- 100 g roomboter
- 20 g poedersuiker
- 1 ei
- 250 g bloem

GARNERING: amandelen

TOPPING: 300 g honing

Nodig: BAKVORM: ø 22cm

INGREDIËNTEN VOOR VULLING:

- 350 g amandelen
- 50 g sesamzaad
- 75 g roomboter
- 75 g honing
- 15 ml oranjebloesemwater
- 3 g kaneel

Doe de roomboter samen met de poedersuiker in een diepe kom en mix samen. Voeg het ei toe en mix weer goed. Voeg de bloem toe en kneed tot een geheel.

Doe de amandelen in een hakmolen en maal ze niet al te fijn. Doe de amandelen, sesamzaad, roomboter, honing, oranjebloesemwater en kaneel in een diepe kom. Meng goed.

Verdeel het deeg in twee stukken (200 gram per stuk).

Rol elk deel deeg uit tot een lap en snijd tot een rechthoek van 30 bij 20 cm. Gebruik een pizzasnijder. Herhaal deze stap met het overige deeg.

Leg het deeg in een bakvorm. Verdeel het notenmengsel bovenop het deeg. Schep het notenmengsel erop en verdeel gelijkmatig. Bedek het notenmengsel met het overige deeg.

Snijd met een scherp mes het koekjesdeeg in blokjes. Leg op elk blokje een amandel.

Leg de amandelplaatkoek in een voorverwarmde oven op 175 graden voor 30-35 minuten of tot de koek mooi goudbruin kleurt. Spuit de koude honing er direct op zodra het uit de oven komt. Laat het een paar uur intrekken. Het liefst een hele nacht.

Bij-Sluite **Trudy Franc**

De tweepotige toeteraar

Jaren geleden volgde ik op het NP een cursus vogels kijken. Niet dat het een uitgebreide cursus was, maar toch leerde ik het een en ander over de vogels die wij zoal op onze parken kunnen tegen komen. Inmiddels kijk ik graag naar vogels. Soms herken ik ze zelfs. Ik vind het ook leuk om vogels te fotograferen. Voor dat laatste doel heb ik een camera die nogal ver kan inzoomen. Geen professioneel ding met zo'n batterij losse lenzen, maar ik kan ermee uit de voeten. Af en toe maak ik nog best een aardige foto ook. Zo heb ik ooit een leuke foto van een merel in onze tuin gemaakt, gewoon vanaf het terras. Ik doe niet moeilijk. Ik ben raak ook niet zo opgewonden van zeldzame vogels. Ik vind roodborst en lijster ook heel leuk. Van gierzwaluw, winterkoning, putter of ijsvogel raak ik wel wat meer opgewonden. Die laatste heb ik wel gezien, maar nog nooit gefotografeerd. En de ultieme foto van putter en winterkoning laat ook nog op zich wachten. Maar ach, er moet wat te wensen blijven nietwaar? In het buitenland het is me wel gelukt om papegaaiduikers en zeearenden te fotograferen. Was niet moeilijk hoor; ze waren als excursie in het reisprogramma opgenomen. Ik ga er niet speciaal voor op reis. Vogels moeten zelf maar op mijn pad komen. Toch moet ik wel altijd langs het Vogelmeer als we in de Schoorlse duinen zijn. Alleen zijn daar nauwelijks vogels; af en toe wat eenden of een verdwaalde reiger, maar verder niets.

Waarom het Vogelmeer heet is me een raadsel, maar het is wel een mooie plek, dus ach.... Christine en ik gaan ook vaak naar Camperduin, om heerlijk te lunchen bij Struyn (voorheen Minkema), en om ons te vergapen aan de nieuwe Hondsbossche Zeewering. We zijn elke keer weer onder de indruk. Het is prachtig geworden. We kunnen er makkelijk met de bus vanuit Alkmaar komen, of op de fiets vanuit Schoorl als we daar een paar dagen zijn. Altijd ga ik dan ook even vogeltjes kijken. Terwijl Christine geduldig wacht bij de picknicktafel op de dijk, sta ik met mijn fototoestel beneden aan de rand van het moerasgebiedje aldaar. De visdiefjes vliegen continu van en naar zee voor de bood-

schappen. Er zijn ook altijd wel Kievieten en Pleviertjes. En ganzen, honderden ganzen. Ik heb het niet zo op ganzen, al smaken ze heerlijk. Ik ben meer van de kluut; een mooi slanke zwart/witte elegante vogel met kromme snavel. Vorige zomer waren we er weer. Ik zag scholeksters, kluten, Pleviertjes en heel veel Kievieten. Geen ganzen dit keer.

Plotseling hoorde ik een stem achter me: "Komt u ook voor de Temminck Strandloper?" Ik keek om en zag eerst de enorme toeter en toen de bijbehorende man. "Hoe bedoelt u?" vroeg ik. "De Temminck Strandloper, die is vandaag gemeld. Hij moet hier ergens zitten." "Meneer, ik heb geen idee. Ik kom gewoon vogeltjes kijken." Toen was ik niet interessant meer voor meneer. Hij ging verder speuren door zijn toeter. Er kwam nog een andere toeteraar bij. En

later zag ik er nog een. Toen ik allang klaar was en bij Christine zat, waren de toeteraars nog volop bezig. Ze keken en wezen, maar zo te zien kregen ze de beroemde strandloper niet te zien. Ze bestaan dus echt, vogelaars die van hot naar her reizen omdat ergens een zeldzame gespikkelde flikflak is gesignaleerd. Na zo'n bericht laten ze alles uit hun handen vallen en gaan onmiddellijk met hun toeters richting plaats delict. Het komt voor dat een Limburgse toeteraar per helikopter snel naar Texel reist omdat daar de zeldzame geelpoot grashuppelaar gesignaleerd is. Ze maken ook ingewikkelde buitenlandse reizen voor het ge-

vlekte boomtuimelaartje dat uitsluitend voorkomt in de binnenlanden van Bangladesh. Het is een bijzonder ras, de tweepotige toeteraar. De hoeveelheden CO₂ die ze uitstoten is voor deze natuurliefhebbers kennelijk niet belangrijk. Maar goed, ik had die dag leuk vogeltjes gekeken. Thuis keek ik op de computer of de foto's een beetje scherp waren. Wat bleek... ik had die bewuste strandloper zomaar op de foto gezet. Het bijzondere zie ik er niet vanaf, nogal een saai beestje. Bovendien lijkt ie sprekend op alle andere strandlopers. Maar ik had de toeteraars per ongeluk toch maar mooi verslagen. Gna gna...

Trudy Franc

Agenda

Zaterdag 9 juli

Open Imkerijdag en Open Tuindag
op het Nieuwe Bijenpark

AVBB - Amsterdamse Vereniging tot Bevordering van de Bijenteelt

Voorzitter:

Ko Veltman

Penningmeester:

Gerrit Schipper

Bankrekening:

NL47 TRIO 0391 033352

Secretariaat:

Belinda Glöckler

bijenvereniging@bijenpark.nl

Bestuur:

Ko Veltman

Gerrit Schipper

Belinda Glöckler

Erelid: Ries Hoogendoorn

SBA - Stichting Bijenpark Amsterdam

Secretariaat:

Sander van Hulsenbeek

siertuinen@bijenpark.nl

Voor de huur van een sier- of imkertuin, de aan- of verkoop of het (ver)bouwen van huisjes kunt u zich schriftelijk wenden tot het secretariaat van de SBA.

Voor de huur van een tuin of imkertuin is het lidmaatschap van de AVBB vereist.

Redactie Bijzaken:

- Ina Ruijter
tc.ruijter@gmail.com
- Belinda Glöckler
becompany@me.com

Opmaak Bijzaken:

Eline Pellinkhof

Bij-Zaken verschijnt 4 keer per jaar.
Verschijningsdatums: 1/3, 1/6, 1/9, 1/12
Kopij moet uiterlijk 10 dagen voor
verschijningsdatum bij de redactie zijn.